

Управління освітнім процесом центрів дитячої творчості в умовах загострення конкуренції

Наталія Корж

*здобувачка освітньої програми «Управління закладом освіти»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: KorzhNO@krok.edu.ua*

Ганна Пазєєва

*к.е.н., доцент, заступник завідувача кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PazeevaA@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6557-6890*

Актуальність теми. Сучасна соціокультурна ситуація, у якій створюється і стверджується особистість, зокрема підростаюче покоління, утворює суперечливе виховне середовище, що одночасно прискорює процес набуття життєвих навичок і ускладнює його в силу «розмивання» усталених життєвих орієнтирів, часткової деградації системи моральних і духовних цінностей, що пояснюється, насамперед, зниженням рівня життя в Україні, відсутністю соціальної захищеності, явним і прихованим безробіттям, інфляцією, невизначеністю та появою асоціальних явищ: порушення норм моралі та правил людського співжиття, правопорушення, злочини [3].

Зважаючи на це, роль закладів позашкільної освіти набуває нового сенсу, адже в них, відповідно до декларованого державою призначення, можуть забезпечуватися варіативні аспекти виховання: від засвоєння молоддю моральної культури як особистісної ціннісної орієнтації, до визначення життєвої позиції стосовно реалізації власного інтересу і вибору в різних видах творчої і освітньої діяльності [3].

Суспільство очікує сьогодні від позашкільних навчальних закладів інноваційного навчання, що має позитивний вплив на їх конкурентоспроможність у світовому освітньому просторі, а також сприяти формуванню нового покоління. Динамічний розвиток суспільства спонукає до реформування різних соціальних галузей та змін в економічній, соціальній, демографічній, екологічній сферах. Невпинна комп'ютеризація й диференціація інформаційно-комунікаційних технологій спонукає до створення такої управлінської структури в закладах позашкільної освіти, що здатна до саморозвитку, до своєчасної перебудови у мінливому конкурентному середовищі, є відкритою системою в соціальному оточенні [3].

Мета роботи – полягає у дослідженні управлінського аспекту конкурентоспроможності закладу позашкільної освіти в сучасних ринкових умовах.

Для досягнення мети визначено такі три основні завдання:

- визначити конкурентоздатність позашкільного навчального закладу на ринку освітніх послуг;
- провести аналіз роботи Центру дитячої та юнацької творчості в м. Кам'я-

нець-Подільський;

- обґрунтувати шляхи та напрямки удосконалення управлінської діяльності директора Центру дитячої та юнацької творчості в м. Кам'янець-Подільський.

Об'єктом дослідження є діяльність Центрів дитячої творчості що представлена на прикладі Кам'янець-Подільського ЦДЮТ, хореографічних гуртків.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні аспекти проведення статистичного оцінювання конкурентоспроможності системи освіти в позашкільних навчальних закладах.

Проблематикою управління підприємствами, а також закладами освіти в конкурентних умовах, досліджувалася науковцями різних галузей знань. Зокрема, управління середніми загальноосвітніми закладами досліджували: В. Бондар, Л. Ващенко, Б. Гершунський, Г. Дмитренко, Ю. Конаржевський, Н. Лукашевич, В. Маслов, В. Пікельна, О. Попова, О. Савченко. Питанням управління підприємствами різних типів були присвячені праці Г. Атаманчука, В. Афанасьєва, Д. Белла, М. Вебера, Т. Парсона, В. Парето, Ю. Тихомирова, А. Черниша. М. Портер довів, що успіхи країн з багатою експортною складовою зумовлені сучасними конкурентними перевагами фірм, які ґрунтуються на постійно здійснюваних інноваціях та оновленні технологій [4].

Основні методи дослідження, використані у роботі: теоретичні – аналіз та систематизація наукових та нормативних джерел з питань позашкільної освіти; емпіричні: спостереження, бесіда, опитування, анкетування; методи обробки та аналізу результатів дослідження.

Конкурентоспроможність підприємства – це відносне поняття, яке відображає відмінність процесу розвитку даного підприємства від конкурента, як за ступенем задоволення його продукцією суспільних потреб, так і за ефективністю комерційної діяльності. Оцінка конкурентоспроможності підприємства є з'єднуючою ланкою між стадією економічного аналізу та стадією прийняття управлінських рішень [1]. Управління закладом позашкільної освіти – постійно функціонуючий, динамічний процес, що діє за певним алгоритмом, починаючи зі збору, обліку й переробки інформації до планового здійснення завдань внутрішнього контролю та внесення оперативних змін у раніше намічені плани й програми. Відповідно до цього культура процесу управління має включати цілий ряд професійних вимог, сукупність яких свідчить про вміння керівника застосовувати у своїй практичній діяльності всі ті теоретичні положення, які становлять основу його професійної придатності [2]. Процес управління, як відомо, передбачає ряд функціональних обов'язків керівника, у тому числі визначення цілей, завдань, що стоять перед колективом; вироблення певної програми наступної роботи, організаційних заходів щодо його виконання і, нарешті, систематичного контролю, який супроводжується оперативним регулюванням [2].

Отже, в ЦДЮТ – директор – це керівник закладу, з яким взаємодіють учні, учителі, батьки, тому його першочерговим обов'язком є безконфліктне

спілкування з ними, що можливе за умов високої загальнолюдської і професійної культури не тільки в реалізації своїх управлінських функцій, але й у повсякденному спілкуванні з іншими. Керівник школи має добре знати теоретичні основи управління, постійно поповнювати свої знання з різних сфер діяльності, оволодівати новими методами і прийомами роботи з членами педагогічного колективу [2].

Під час дослідження було встановлено, що на рівні управління директор переосмислює свою роль. Навіть у найліпших позашкільних навчальних закладах директори відштовхуються від логіки жертви – «роблю, що можу». Але при переході в логіку управлінця та лідера, котрий справді бачить себе лідером це технічно має проявлятися у іншому форматі комунікації в команді, коли директор створює навчальне середовище в школі на нарадах, через обмін досвідом від проведення занять, надання зворотного зв'язку, створення навчальних можливостей для вчителів. Необхідно напрацювати таку модель програми, яку можна поширювати на інші позашкільні навчальні заклади по Україні, щоб демонструвати на дії, що все можливо - і в позашкільному навчальному закладі теж. Крім цього, важливо переходити на компетентісний підхід, а це вимагає від вчителів навчання, спроб аналізу помилок та середовища однокласників.

На даний час заклад потребує вдосконалення інформаційної бази, оновлення технічного забезпечення. Необхідно виділення коштів для косметичного ремонту навчальних кабінетів, облаштування бомбосховища. Необхідно підвищити рівень знань педагогів та адміністрації закладу. Для цього я б запропонувала - самостійну роботу вчителів, спрямовану на тестування методик та планування уроків спільно із колегами. Але ці напрацювання вчителі одразу зможуть використати під час літніх таборів та протестувати свої гіпотези. Для директора, запропоновано спрямувати свій фокус на поточному контролі педагогічного персоналу, створення навчальних можливостей та середовищ, що не передбачають відриву від навчального процесу у ЦДЮТ.

На мою думку потрібно вдосконалити сайт ЦДЮТ, щоб люди могли зайти та ознайомитися з закладом та персоналом. Створити рекламну сторінку в фейсбук та інстаграм, з посиланням на сайт закладу. Кожному керівнику необхідно створити групу в вайбері або телеграм для батьків. Адміністрації відповідно створити групу для персоналу закладу. По можливості збільшити кількість масових заходів в ЦДЮТ, запрошувати на заходи - засоби масової інформації для більшої реклами. Робити благодійні концерти – кошти з яких використовувати для оновлення технічної бази, ремонту кабінетів ЦДЮТ. Проводити в закладі семінари, інструктажі, методичні збори для заохочення персоналу до навчання, до саморозвитку. Заохочувати педагогів до підвищення кваліфікації та проводити їм атестації.

Отже, вище перераховані заходи дозволять ЦДЮТ підтримувати свій позитивний імідж, значно покращиться ресурсна база (кадровий потенціал матеріально-технічна база, інформаційно-методичне забезпечення), поступово підвищуватиметься конкурентоспроможність. Заклад буде затребуваним серед

суспільства і зможе бути конкурентоздатним серед інших закладів такого типу.

Ключові слова: позашкільна освіта; управління; конкуренція; конкурентоспроможність; підприємство.

Список використаних джерел

1. Адамик В.А. Оцінка конкурентоспроможності підприємства/Адамик // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2012. – № 1. – С. 69-78.
2. Смаль Н.Є. Організація управлінської діяльності керівника школи в сучасних умовах/Методичні рекомендації – 28 с.
3. Просіна О., Швень Я., Управління закладом позашкільної освіти: сучасні тренди, співпраця, проекти: посібник / за науковою редакцією, упорядкуванням, – Біла Церква, ТОВ “Білоцерквдрук”. – 252 с.
4. Портер М. Конкурентна перевага. Як досягати стабільно високих результатів / Майкл Портер ; пер. з англ.: І. Ємельянова, І. Гнатковська. – Київ : Наш формат, 2019. – 622 с.